

Nils Grahmstad

24 mars 1920 – 12 april 1985

Sonen Jan Grahmstad berättar vid träffen med Avlidna Salakonstnärers Sällskap på Ångbageriet den 1 september 2015:

Två foton av min far. Han gillade skräddarsydda kostymer och fina kläder. Handlade ofta i 'fina butiken'.

Det här är Hällen som farfar Oskar och farmor Lotten byggde. Det ligger efter vägen mot Laggårbo. Lotten syns på bilden framför fönstret. Gården finns kvar i släkten och ägs nu av barnbarnet Elisabeth Fernberg (dotter till pappas syster Lisa) och hennes man Sven-Erik. Det är roligt att det finns kvar eftersom det är ett så fint ställe.

Flygfoto där man ser snickarbod och uthus där det fanns höns och grisar. Det var alltid stora jular på Hällen – gästvänligt, mycket folk, mycket mat, mycket åsikter och tjo & tjim. Högt i tak.

Farfar Oskar, min mamma Inga-Britt och farmor Lotten. Min mamma var väldigt mycket på Hällen.

Här sitter min mamma på stenen som vi alla tyckte var så stor när vi var små. Gärderna ut mot Saladammsvägen. Rakt över ligger Katrinelund. Fotot är från 1954.

Till höger min pappa vid Hällen.

Min mamma Inga-Britt. Hon arbetade ett tag på Andelsslakteriet, på Rådmansgatan i Sala. Och jag lite senare när vi hade flyttat - fotot är från Botaniska trädgården i Göteborg.

Fotot till vänster är från min mormors, Klara Ågrens, lägenhet på Brunnsgatan i Sala. Till höger är jag nog 12-13 år. Jag bodde i fosterhem i Kungälv. Min fosterfarmor hade en restaurangverksamhet på Smögen. Pappa flyttade dit och bodde där på somrarna. Det var en lycklig tid i våra liv då vi kom tillsammans igen.

Min far var också boxare. Han var väldigt vältränad i hela sitt liv. Hoppade hopprep ända tills han blev sjuk. Han sprang och tränade med roddapparater, hantlar o.s.v. En 'hårding'.

Han flyttade från Sala i slutet av 1930-talet och var redan då inne på sin konstnärsbana. Jag tror att han bara har haft ett par 'vanliga' jobb, bland annat som springpojke på ett slakteri.

Den första tavlan gjorde han i trä. Utsnidad.

Det här är en utställning i Göteborg. Det finns en folder om just den här utställningen som jag ska leta fram och sända till er förening.

Han var otroligt snabb i sitt måleri. Och då finns det ju 'fina' konstnärer som påstår att det här är hötorgskonst. Då blir jag arg. Han målade snabbt – det behöver inte bli sämre konst för det. Jag tror han gjorde tusen, kanske tvåtusen målningar. Han har tjänat mycket pengar på sin konst – men det gick också åt pengar. Han var en mycket generös man.

Det finns mycket målningar av honom på västkusten. Jag kan sitta och titta på TV och plötsligt när man visar ett inslag från ett hem så sitter det en Grahamstad på väggen! När jag började på folkhögskola omkring 1975 sa rektorn: "Hmmm – Grahamstad. Jag har köpt konst av din pappa". Jag fick följa med honom hem och han hade många tavlor av min pappa.

Nils hemma hos Bertil Andersson som bodde med sin fru i en banvaktstuga, Dalen, Banelund. Där inredde han en ateljé i ett uthus. Pappa Nils sysslade inte med keramik, men var alltid intresserad av vackra saker. Banvaktstugan revs senare.

Här hyrde vi övervåningen när jag föddes. Han hade ateljé på övervåningen.

Det här är Skintebo Vårdshus. Pappa arrenderade det. Han hade stora planer för detta – restaurang och bjuda in konstnärer från alla håll och kanter. Han hade alltid stora planer. Men vårdshuset brann ner.

Släkträff i Norrby bygdegård 1979. De två huvuden som är högst upp (ungefär en tredjedel in på bilden från vardera hållet) tillhör Nils respektive Jan Gramstad.

Syskonen Johansson från Hällen, Sala, vid samma tillfälle. Sittande från vänster: Britta, Stina, Lisa och Gunnar. Stående från vänster: Nils, Olle, Sven, Bertil och Lasse.

Nils Grahamstad Severin, oljemålning på duk, 39 x 49 cm. Garpenhus Konst & Auktion AB.

Det här är ett motiv, 'lekande barn', som återkommer på många av hans målningar.

Nils Grahamstad, gouache, 25 x 51 cm.

Nils Grahamstad, gouache, 46 x 20 cm. Gåva till Avlidna Salakonstnärers Sällskap.

Den här målningen köpte Per-Anders Eriksson (Cykel-Olles son) nu i somras på Lions loppmarknad vid Hindås station. Ett motiv från Italien. Per-Anders skänkte sedan tavlan till Avlidna Salakonstnärers Sällskap.

Nils Grahamstad/N Sewerin, oljemålning på duk, 46 x 66 cm.

Ibland signerade Nils sina tavlor med 'N. Sewerin'. Det var oftast när han målade för Wasa Ramar i Göteborg. Det var målningar – kanske tio om dagen – som han målade för inkomsten skull. Man ville på något sätt skydda konstnärens renommé. De ansågs väl som lite enklare målningar, men jag tycker inte det – många som är signerade Sewerin är väldigt fina.

Den här målningen är från Smögen, under den tid jag och min far hade en fin period.

Min far spökar ofta för mig på olika sätt. Den här tavlan ropade min frus moster in på en auktion. Det är sommar och hon slår in den i ett paket. Hon tänker ge den till min svärmor. Men hon ändrar sig och tänker ge den till mig och min fru, Ing-Marie, i julklapp.

Den härjulen vill vår dotter skämta med oss och tar på sig en kort, skotskrutig kjol som hon inte haft på många år. Och man har inte en sån kjol på julafton.

När vi slår upp paketet så är vår dotter på bilden! Och jag sitter där på bänken till höger!

Nils Grahamstad, *Interiör*, gouache, 41 x 18 cm. Metropol auktioner.

Det där är också ett återkommande motiv. Jag har försökt få fatt på en sådan men inte lyckats – hittills.

Nils Grahamstad, pastell, 22 x 26 cm.

Den här är väldigt ovanlig och troligtvis ganska tidig. Jag har inte sett någon sådan pastell tidigare.

Nils Grahamstad, pastell, 26 x 22 cm.

Nils Grahamstad, pastell, 27 x 22 cm.

Nils Grahmstad, pastell, 27 x 22 cm.

Det här kan vara från Norge. Han tyckte mycket om Norge och namnet Grahmstad kommer från orten Gramstad, strax utanför Stavanger.

Nils Grahmstad, *Gramstad, Norge*, pastell, 24 x 16 cm.

Nils Grahmstad, pastell, 27 x 22 cm.

Det här är sista fotot jag har av min far. Han dog när han var 65 år.

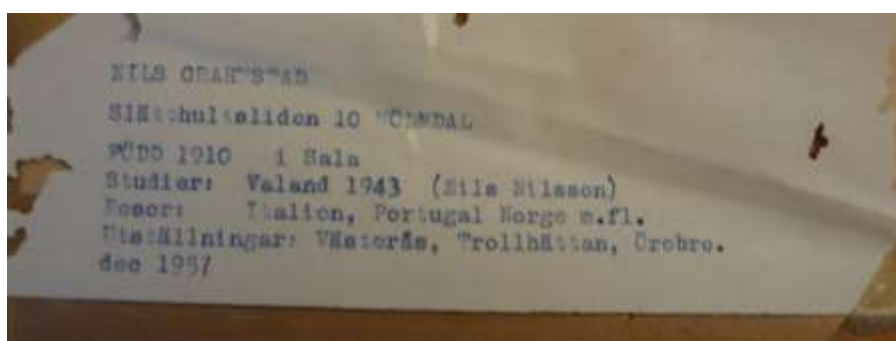

Nils Grahamstad, gouache, 23 x 16 cm.

Nils Grahamstad, gouache, 40 x 18 cm.

De här är några av de tidigaste målningarna. Den högra fick jag en gång när jag gick på Andra Långgatan i Göteborg. Det stod en gubbe där utanför en butik och han pekade på mig och sa: -"Jan Grahamstad?" -"Ja", svarade jag. -"Jag har väntat på dig. Jag har en tavla här som jag ställt undan som du ska ha. Från din far". Ungefär som "varför har du inte gått förbi här förut....?" Så fick jag den.

Text på baksidan av den vänstra bilden. Födelseåret felaktigt – skall vara 1920.

Nils Grahamstad, oljemålning på duk, 46 x 66 cm.

Nils Grahamstad, oljemålning på duk, 34 x 38 cm.

Nils Grahamstad, oljemålning på duk, 50 x 61 cm.

Det här är tre målningar från Italien, alltså före innan han bosatte sig i Göteborg. Den övre till vänster har min dotter ropat in på en internetauktion.

Nils Grahamstad, oljemålning på duk, 55 x 46 cm.

Den här skulle man också kunna tro att den är från Italien. Men jag bad farsan göra en målning av ett foto som jag tagit.

Nils Grahamstad, blandteknik 1957, 29 x 38 cm.

Skiss till en offentlig utsmyckning. Texten på baksidan lyder: *Skiss till dekoration av trapphus i Högsbo, 1957. Nils Grahamstad.*

Den färdiga väggmålningen var stor – jag tror ungefär 4 x 6 meter. Huset är tyvärr numera rivet.

Nils Grahamstad, oljemålning på duk, 55 x 27 cm.

Den här målningen har jag haft hela mitt liv. Den föreställer mig men någon här sa att den även påminner om min farmor Lotten. Det är ju lite roligt – att både hon och jag finns i den målningen.

Jag har inte velat ha den framme för jag tycker den är så dystert. Ängestfylld. Men jag kanske kan försöka vänja mig nu.

Nils Grahamstad, *Bornholm*, oljemålning på duk, 50 x 61 cm.

Det här en vy från Bornholm och då kan man ju tro att han varit där. Men det har han inte. Det här är också ett kort som jag tagit. Så gick jag hem till farsan och sa 'Jag har hittat ett så fint ställe – kan du måla det?' Då gjorde han det.

Nils Grahamstad, oljemålning på duk, 48 x 65 cm.

Det här är en skiss. Så här började han målningen. Det tog bara några minuter. Det skulle gå fort – tjoff, tjoff, tjoff. Han tyckte det blev bäst så. Spontan.

Tavlan kunde sedan vara klar på en halvtimme, timme!

Nils Grahamstad, oljemålning på pannå, 29 x 58 cm.

Den här tavlan är gjord på en övermålad palett. Det blir roligt med tjocka lager färg. Den fick jag när jag fyllde 10 år. På baksidan står det: *Till min son Jan på födelsedagen 11/3 1967. Pappa.*

Olle Eriksson, *Nils Grahamstad*, blyerts, 29 x 23 cm.

Den här är rolig. Den gjorde Cykel-Olle av min far. Texten nertill lyder: *Till Jan julen 1970 i Sala. Cykel-Olle ritade, Pappa satt modell.*

Jag har haft den på hederplats i mitt sovrum hela tiden.

Nils Grahamstad, oljemålningar på duk, 38 x 46 cm resp. 45 x 65 cm

Här återkommer motivet med de lekande barnen. På den högra ser man i bakgrunden hur Göteborgs höghus växer upp.

Nils Grahamstad, oljemålning på pannå, 20 x 25 cm.

Det här är min absoluta favorittavla. Jag tänkte ”ska jag verkligen ta med den?” Det gjorde jag.

Det är jag som står längst bak med händerna i byxfickorna. Jag finns med på många av min fars tavlor – ofta med händerna i byxfickorna. Barnen i övrigt vet jag inte vilka de är, men min far tyckte om barn, sommar och midsommar!

Nils Grahamstad, oljemålning på pannå, 40 x 30 cm.

Den här har han målat till min svärfar. Den här är målad på en ädelträpannå. Han gillade att måla över befintliga tavlor. Köpte tavlor och målade över dom!